

Zákon České národní rady č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, novelizovaný Zákonem ČNR č. 162/1993 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Část první Obecná ustanovení

§ 1 Účel zákona

Účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.

§ 2

- (1) Zakazuje se týrání zvířat jak volně žijících, tak i chovaných v lidské péči.
- (2) Zakazují se všechny formy propagace týrání zvířat.

§ 3

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

- a) chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která za účelem získávání trvalého zdroje peněžních příjmů chová zvíře nebo zvířata, přepravuje zvířata, obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, provádí pokusy na zvířatech nebo provozuje zoologické zahrady,
- b) zvířetem obratlovec kromě člověka, nikoliv však plody (féty) nebo embryo.
- c) pokusným zvířetem zvíře, které je použito k pokusným účelům, je s ním manipulováno a jsou vytvářeny a navozovány procesy, které v přirozených podmínkách neexistují.
- d) volně žijícím zvířetem zvíře, které se vyskytuje v přírodě a není v přímé péči člověka,
- e) zvířetem v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu, a to buď chované v prostorách tomu určených nebo v domácnosti, jehož chov slouží především zájmové činnosti nebo osobní spotřebě,
- f) zvířetem v lidské péči zvíře, jež je přímo závislé na bezprostřední péči člověka,
- g) nebezpečným zvířetem zvíře, které v dané situaci bezprostředně ohrožuje člověka,
- h) nebezpečným druhem zvířete takový druh, který vzhledem ke svým biologickým vlastnostem má zvláštní nároky, může ohrozit zdraví a život člověka, který se pak může dopustit týrání jedince tohoto druhu, nebezpečné druhy zvířat stanoví ministerstvo zemědělství České republiky (dále jen "ministerstvo") vyhláškou,
- i) utrpením stav zvířete, který je způsobován nepřirozenými podněty vyvolávajícími strach, zranění, bolest, zdravotní poruchy nebo až smrt,
- j) nepřiměřenou bolestí bolest neodpovídající povaze potřebného zádkoru,
- k) hospodářským zvířetem zvíře využívané k hospodářským účelům, zejména skot, prasata, ovce, kozy, hrabavá a vodní drůbež, lichokopytníci, králíci kožešinová zvířata a ryby.
- l) porážkou usmrcení hospodářského zvířete za účelem využití jeho produktů,
- m) usmrcením bezbolestné usmrcení zvířete,
- n) chovným zařízením zařízení, v němž jsou chována zvířata pro pokusné účely,
- o) dodavatelským zařízením zařízení, které dodává za úplatu zvířata určená k pokusným účelům,
- p) uživatelským zařízením zařízení, v němž jsou zvířata používána k pokusným účelům,
- r) projektem základního výzkumu soubor pokusů na zvířatech zaměřený na získávání nových poznatků,
- s) testací přesně popsané standardní techniky, které se periodicky neměnně opakují,
- t) vyhledávacím výzkumem pokusy na zvířatech sloužící k ověření vědecké domněnky,
- u) bezpečnostními zárukami pokusné ověření vlivu,
- 1. prostředků určených ke klinickým zkouškám v humánní a veterinární medicíně,
- 2. prostředků určených pro spotřebu lidí a zvířat,
- 3. prostředků a přírodních sil, které mohou přímo nebo nepřímo ovlivňovat životní prostředí.

§ 4 Za týrání se považuje

- a) nutit zvíře k výkonům které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo je použít k veřejnému vystoupení či podobným účelům, pokud je pro ně spojeno s bolestí, utrpením nebo poškozením,
- c) z jiných než zdravotních nebo pokusných důvodů
- 1. omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní přepis jinak,
- 2. podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují,
- 3. omezovat bez nutnosti svobodu pohybu nutnou pro zvíře určitého druhu pokud by omezování způsobilo utrpení zvířete,
- d) vydat slabé, nevyléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení,
- e) podávat zvířeti dopingové látky poškozující organismus s cílem změnit jeho výkon nebo vzhled,
- f) cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, používat jiných živých zvířat jako lákadel, štvát zvířata proti sobě, aniž by to vyžadoval lov anebo příprava zvířete k vypuštění do volné přírody,
- g) provádět chirurgické zákroky za účelem změny vzhledu zvířat, zejména kupírovat uši, ničit hlasivky nebo používat jiných prostředků k omezení hlasitých projevů zvířat anebo z jiných než zdravotních důvodů amputovat drápy a zuby, nejde-li o případy uvedené v § 7, odst. 3,
- h) používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových soustav zvířat.
- i) podávat zvířeti bez souhlasu odborně způsobilého veterinárního pracovníka veterinární léčiva a přípravky, dále jen "přípravky", s výjimkou přípravků, které jsou volně v prodeji, provádět krvavé zákroky a injekční aplikace, pokud nejsou prováděny osobou odborně způsobilou, nejde-li o pokusy na zvířatech,
- j) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,
- k) chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,
- l) zasahovat do průběhu porodu způsobem, který neodpovídá obtížnosti porodu, zvyšuje bolest anebo poškozuje zdraví matky i mláděte,
- m) zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání,
- n) používat k vázání zvířete prostředky, které způsobují utrpení,
- o) usmrtit zvíře způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
- p) překrmovat zvířata, zejména drůbež, ve velkochovech násilným způsobem,
- r) používat živá zvířata ke krmení těch druhů zvířat, u nichž z biologických důvodů není takový způsob výživy nutný.

§ 5

(1) Nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře.

(2) Důvodem k usmrcení je:

- a) využití produktů hospodářského zvířete
- b) slabost, nevyléčitelná nemoc, těžké poranění, genetická nebo vrozená vada, celkové vyčerpání nebo stáří zvířete, jsou-li pro další přežívání spojeny s trvalým utrpením,
- c) bezprostřední ohrožení člověka zvířetem,
- d) výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů,
- e) nařízené ochranné a zdolávací opatření při výskytu nákazy nebo jiného hromadného onemocnění zvířat,
- f) ukončení pokusu na pokusném zvířeti,
- g) regulování populace hospodářských zvířat, pokusných zvířat, zvířat v zájmových chovech, zvířat v lidské péči a volně žijících zvířat,
- h) opatření v boji proti škůdcům.

(3) Porážení hospodářských zvířat vykrvácením může být prováděno pouze po jejich omráčení zaručujícím ztrátu citlivosti a vnímání po celou dobu vykrovování. Jatečné zpracování zvířete před jeho vykrením je zakázáno. Porážet velká hospodářská zvířata může jen osoba k tomu odborně způsobilá. Podrobnosti stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Výjimky z ustanovení odstavce 3 může povolit ministerstvo pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž předpisy stanoví jiný způsob porážky zvířat. Porážku musí provádět osoba odborně způsobilá, která je povinna dbát o minimální utrpení poráženého zvířete.

- (5) Utracení smí provádět jen veterinární lékař nebo odborně způsobilá osoba podle § 7 tohoto zákona.
- (6) Osoby provádějící usmrcení zvířete jsou povinny přesvědčit se, že zvíře je podle prokazatelných příznaků mrtvé.
- (7) Nestanoví-li tento zákona jinak, zakazují se následující metody usmrcovalní zvířat:
- a) utopení nebo jiné metody udušení včetně použití farmak typu myorelaxantů,
 - b) použití takových jedů a drog, jejichž dávkování neuvede zvíře do hlubokého celkového znečitlivění a bezpečně nezpůsobí následnou smrt,
 - c) ubití, ubodání nebo jiné metody, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
 - d) použití elektrického proudu, pokud nenastane okamžitá ztráta vědomí.

§ 6

Nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se ho zbavit nebo je vyhnat. Za opuštění zvířete se nepovažuje vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí, pokud je to vhodné z hlediska stavu zvířete a podmínek prostředí.

§ 7

- (1) S výjimkou pokusů na zvířatech (část třetí) se mohou vykonávat zásahy, které způsobují bolest, jedině po celkovém nebo místním znečitlivění zvířete osobou odborně způsobilou.
- (2) Znečitlivění se nepožaduje
- a) jestliže se při srovnatelných zákrocích na lidech znečitlivění neprovádí,
 - b) pokud podle úsudku veterinárního lékaře není znečitlivění proveditelné nebo nutné anebo by způsobovalo bolest větší než zákrok sám.
- (3) Znečitlivění se rovněž nepožaduje při
- a) kastraci telat, selat, kůzlat, jehňat a králíků samčího pohlaví mladších 8 týdnů, kteří netrpí nějakou anatomickou vadou,
 - b) odrohovalní nebo tlumení růstu rohů u telat ve stáří do 8 týdnů, pokud se neprovádí kauterizací, případně chirurgickou extirpací,
 - c) krácení ocasu u selat, jehňat a štěňat mladších 8 dnů,
 - d) odstraňování ostruhy kohoutů během prvního dne života,
 - e) kauterizaci zobáku a hrébenu hrabavé drůbeže,
 - f) extirpací Zubů savých selat,
 - g) označování zvířat, zejména jejich tetováním a vrubováním uší, a jestliže je zákrok prováděn osobami odborně způsobilými.

§ 8

Chovatel je povinen umožnit pracovníkům orgánů ochrany zvířat provádějícím dozor nad dodržováním ustanovení tohoto zákona a obecně závazných předpisů vydaných na jeho základě vstup do objektů chovu, do objektů, v nichž je provozována obchodní činnost se zvířaty, přepravují se zvířata, jsou porážena hospodářská zvířata anebo prováděny pokusy na zvířatech.

Část druhá
Ochrana hospodářských zvířat, zvířat v zájmových chovech
a volně žijících zvířat

§ 9

Při chovu hospodářských zvířat je zakázáno

- a) chovat zvíře v izolaci, působí-li mu to utrpení, pokud to nevyžadují zvláštní předpisy,
- b) chovat zvířata v tak velkých nebo v tak uspořádaných skupinách anebo v takových prostorách,
 1. ve kterých jim míra nebo četnost vzájemných útoků působí utrpení,
 2. které neumožňují přirozený odpočinek či rádnou péči,
 3. ve kterých nemohou uspokojit své potřeby v příjmu potravy a vody anebo jiné potřeby nezbytné pro jejich život a zdraví.

§ 10

Dojde-li k poškozování zvířat prokazatelně v důsledku nevhodné technologie, je chovatel povinen tuto technologii upravit nebo změnit, jde li o technologické zařízení a stavby, stanoví lhůty a způsob jejich úpravy nebo změny ministerstvo.

§ 11

(1) Chovatel je povinen zabezpečit nejméně jedenkrát denně pečlivou prohlídku technologických zařízení a odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat.

(2) Chovatel je povinen mít pohotově k dispozici nástroje a pomůcky k okamžitému poskytnutí první pomoci, pomocí při porodu či náhlém onemocnění a vlastní vyprošťovací náradí odpovídající druhu chovaných zvířat a používané technologii, zařízení k nakládce a vykládce zvířat, jakož i nástroje k okamžitému omráčení a vykrvení zvířete nacházejícího se v nevyléčitelných bolestech či nevyléčitelném stavu.

§ 12

zrušen.

§ 13 **Ochrana zvířat v zájmových chovech**

(1) Každý je povinen zabezpečit zvířeti v zájmovém chovu přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a učinit optření proti úniku zvířat.

(2) Je zakázáno chovat zvířata v zájmových chovech, jestliže chovatel nebo občan vytvořil takové podmínky chovu, že v dalších generacích zvířatna základem dědičnosti budou zvířatům chybět části těla nebo orgány nebo budou-li orgány zvířat funkčně nezpůsobilé anebo znetvořené.

(3) Chov nebezpečných druhů zvířat, a to jedinců i skupin, mimo zařízení zoologických zahrad registrovaných státem podléhá schválení okresní nebo městské veterinární správy příslušné podle místa chovu zvířete.

(4) Žádost o povolení chovu musí obsahovat
a) jméno a příjmení odpovědné osoby a její kvalifikaci,
b) druh a počet chovaných jedinců,
c) stručný popis chovu a jeho vybavení.

(5) Příslušná okresní nebo městská veterinární správa neudělí povolení podle odstavce 3, nejsou-li dodrženy podmínky podle odstavce 1. Příslušná okresní nebo městská veterinární správa může povolení změnit nebo odejmout jestliže se změnily nebo zanikly podmínky, za jakých bylo uděleno. Povolení k chovu nebezpečných druhů zvířat se vydává na tři roky a může být na písemnou žádost prodlouženo. Příslušná okresní nebo městská veterinární správa, která povolení vydala, je povinna alespoň jednou za rok provádět dozor nad dodržováním podmínek chovu. Záznamy o provedené kontrole uchová po dobu pěti let.

§ 13a **Zvláštní podmínky pro obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy**

(1) Právnická nebo fyzická osoba, která na základě živnostenského oprávnění

a) chová zvířata určená pro zájmové chovy pro účely obchodu s nimi nebo s těmito zvířaty obchodu, b) provozuje jezdecký nebo jízdní podnik, je povinna do jednoho měsíce od zahájení podnikání oznámit výkon živnosti příslušné okresní nebo městské veterinární správě.

(2) Zjistí-li příslušná okresní nebo městská veterinární správa závažné nebo opětovné porušení povinností právnické nebo fyzické osoby uvedené v odstavci 1 stanovených tímto zákonem, může podat návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby podle § 58 odst. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.

(3) Právnická nebo fyzická osoba, která obchoduje se zvířaty pro zájmové chovy, je povinna vést evidenci o nakoupených zvířatech včetně dokladů o původu zvířete a uchovávat ji po dobu tří let.

§ 14 Ochrana volně žijících zvířat

- (1) Je zakázáno lovit zvířata
- a) pomocí žezez, ok, tluček a sítí,
 - b) pomocí jedovatých návnad a jedů v jakýchkoliv formách včetně plynování,
 - c) do jestřábích košů a pomocí lepu,
 - d) pomocí výbušnin,
 - e) pomocí luků a samostřílů,
 - f) pomocí elektrického proudu, nejde-li o výkon práva upravený zvláštními předpisy.
- (2) Odchyt a usmrcování volně žijících zvířat, patřících do skupin karanténních škůdců, se řídí zvláštními předpisy.
- (3) Provozovatel odchytových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána.

Část třetí Ochrana pokusných zvířat

§ 15

(1) Za pokusy na zvířatech (dále jen "pokusy") se považují zákroky na živých zvířatech nebo manipulace s nimi za účelem a) ověření vědecké doménky a získání nových poznatků,

- b) stanovení diagnózy,
- c) vývoje a ověřování biologického produktu včetně zjištění jeho účinku a získání výrobku tohoto charakteru,
- d) testace,
- e) použití zvířete v rámci pokusného zkoumání jeho reakcí,
- f) výuky.

(2) Pokusy se smějí provádět jen v uživatelských zařízeních, kterým bylo Ústřední komisí pro ochranu zvířat (dále jen "ústřední komise") uděleno oprávnění (dále jen "akreditace"), mají potřebné odborně způsobilé pracovníky a zařízení vyhovující pro příslušný druh a množství pokusných zvířat.

(3) Pokusy mohou být povoleny pouze po ověření, že při současném stavu nelze zajistit poznatky nebo jejich využití jinými metodami nebo postupem, a to je-li předpokládaná bolest, utrpení nebo poškozování pokusných zvířat s ohledem na cíl pokusů eticky opodstatněna a jsou nezbytné z důvodu

- a) předcházení, poznání nebo léčení nemocí, utrpení, poškození zdraví, tělesných nesnází nebo k poznání ovlivnění fyziologických stavů a funkcí člověka nebo zvířete,
- b) poznání poškození životního prostředí,
- c) základního výzkumu a vyhledávacího výzkumu,
- d) ověřování nezávadnosti látek nebo výrobků pro zdraví člověka nebo zvířete anebo jejich účinnosti proti škůdcům,
- e) výroby sér, očkovacích látek, diagnostik, jiných biologických materiálů a léků,
- f) zachování nebo rozmnožování živého materiálu pro vědecké účely,
- g) výuky na středních a vysokých školách, v postgraduálním studiu nebo celoživotním vzdělávání občanů, především v oblasti medicíny a přírodních věd, pokud účelu nelze dosáhnout jinak.

(4) Pokusy musejí být prováděny přednostně na zvířatech k těmto účelům chovaným, odpovídajících kvalitou, definovaných a standardizovaných z hlediska genetického, zdravotního stavu a podmínek jejich životního prostředí. Toulavá a zaběhlá zvířata nesmějí být k pokusům používána.

(5) Provádět na zvířatech pokusy za účelem vývoje zkoušení zbraní, munice a k nim příslušných zařízení je zakázáno.

§ 16

Právnické a fyzické osoby provádějící pokusy na zvířatech jsou povinny

a) zabezpečit, aby zvířeti nebyla působena bolest, utrpení nebo poškození nad rozsah nevyhnutelný vzhledem k účelu, který se pokusem sleduje,

- b) provádět pokusy, které způsobí větší než nepatrné bolesti jen za místního nebo celkového znecitlivění, ledaže by účel pokusu znecitlivění vyloučil,
- c) používat k pokusům působícím bolest nebo utrpení zvířat pouze jedenkrát, pokud opakování není součástí pokusu,
- d) zajistit přiměřenou péči o pokusná zvířata, zejména jejich vhodný chov, výživu, napájení, přiměřený prostor a mikroklima, a veterinární péči o ně,
- e) připravovat a plánovat pokusy předem, používat pouze přiměřených metod a vhodných zvířecích modelů, a tak snižovat množství používaných zvířat,
- f) při používání jiných než pro pokusné účely chovaných zvířat dodržovat zásady ochrany přírody a ochrany ohrožených druhů,
- g) provádět usmrťování pokusných zvířat a zvířat vyřazených z pokusů bez utrpení a bolesti.

§ 17

Řídit a kontrolovat pokusy na zvířatech jsou oprávněni lékaři, veterinární lékaři a osoby s jiným vysokoškolským vzděláním biologického směru, pokud se během studia, postgraduálního studia nebo dalšího celoživotního vzdělávání občanů prokazatelně seznámili s metodami chovu a práce na pokusných a kterým bylo uděleno osvědčení příslušným orgánem ochrany zvířat.

§ 18

(1) Chovná a dodavatelská zařízení jsou povinna vést a uchovávat po dobu tří let záznamy

- a) o počtu a druhu prodaných zvířat a datu jejich prodeje s uvedením jména, příjmení a adresy příjemce,
- b) o počtu a druhu uhynulých zvířat,

(2) Uživatelská zařízení jsou povinna

- a) ustavit v rámci zařízení osobu odpovědnou za péči o pokusná zvířata,
- b) zajistit veterinární péči o pokusná zvířata a jejich ošetření,
- c) vést záznamy o všech používaných pokusných zvířatech, zejména o počtu a druhu pokusných zvířat, jejich původu a datu přijetí. Tyto záznamy musí být uchovány po dobu nejméně tří let.

(3) Uživatelské zařízení zřizuje odborné komise, které

- a) kontrolují plnění povinností stanovených v odstavci 2,
- b) vyjadřují se k navrhovaným projektům základního výzkumu, vyhledávacího výzkumu, testacím a bezpečnostním zárukám a předkládají je příslušnému státnímu orgánu (§ 23),
- c) povolují pracovníkům uživatelského zařízení provádění pokusu,
- d) ověřují odbornou způsobilost pracovníků se středoškolským vzděláním a ošetřovatelů pokusných zvířat a vydávají o tom osvědčení,
- e) podávají souhrnné zprávy o činnosti podle písmen a) až d) příslušnému státnímu orgánu (§ 23).

(4) V každém chovném, dodavatelském nebo uživatelském zařízení musí být psi, kočky a subhumánní primáti označeni trvale identifikační značkou, dříve než jsou odstaveni od matky, výjimkou případů, kdy tato zvířata jsou před odstavením převedena u jednoho zařízení uvedeného v odstavci 1 do jiného a není z praktických důvodů možno zvíře předem označit, v tomto případě je přijímací zařízení povinno uchovat všechny údaje zejména o matce až do označení zvířete.

(5) Ze záznamu každého zařízení musí vyplývat podrobnosti o identitě a původu každého psa, kočky a subhumánního primáta.

Část čtvrtá Orgány ochrany zvířat

§ 19

(1) Orgány ochrany zvířat jsou

- a) ministerevny,
 - b) ústřední komise,
 - c) orgány veterinární správy,
 - d) ústřední orgány státní správy, pokud do jejich působnosti spadá řízení právnických osob, jejichž předmětem činnosti je provádění pokusů na zvířatech, a Akademie věd České republiky (dále jen "příslušné státní orgány").
- (2) Na úseku ochrany zvířat vykonávají též ve vymezeném rozsahu působnost obce.

§ 20
Ministerstvo

- a) stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění,
- b) řídí výkon státní správy na úseku ochrany zvířat,
- c) spolupracuje s ostatními ústředními orgány státní správy, Akademii věd České republiky, vysokými školami a občanskými sdruženími, které se podléjí na plnění úkolů ochrany zvířat.

§ 21
Ústřední komise

- (1) Ústřední komise doporučuje opatření a koordinuje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat.
- (2) Ústřední komisi zřizuje, jejího předsedu a členy jmenuje a odvolává ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí z odborníků navržených příslušnými státními orgány, Společností pro vědu o laboratorních zvířatech a občanskými sdruženími, které se podléjí na plnění úkolů ochrany zvířat.
- (3) Ústřední komise
 - a) projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany volně žijících zvířat, hospodářských a pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech včetně zvířat v zoologických zahradách a předkládá příslušným státním orgánům návrhy na nezbytná opatření,
 - b) vede ústřední evidenci počtu pokusných zvířat použitých pro testace, bezpečnostní záruky, projekty základního výzkumu, vyhledávací výzkum a výuku,
 - c) stanovuje podmínky pro akreditaci uživatelských zařízení a pro vydání osvědčení pro chovná zařízení a dodavatelská zařízení,
 - d) stanovuje okruh a rozsah znalostí potřebných pro práci s pokusnými zvířaty,
 - e) rozhoduje o udělení akreditace uživatelským zařízením,
 - f) projednává souhrnné zprávy o činnosti příslušných státních orgánů vymezené v § 23 odst. 1 a kontroluje vydávání povolení podle § 23 odst. 1 písm. a) tohoto zákona,
 - g) schvaluje řády pro chov a zkoušky zvířat.
- (4) Pro plnění úkolů uvedených v odstavci 3 ústřední komise vytváří jako své pracovní orgány výbory pro ochranu hospodářských zvířat, volně žijících zvířat, zvířat v zájmových chovech včetně zvířat v zoologických zahradách a pokusných zvířat.
- (5) Proti rozhodnutí ústřední komise ve správném řízení podle odstavce 3 písm. e) se nelze odvolat; proti tomuto rozhodnutí je přípustná žádost o jeho přezkoumání soudem.

§ 22
Orgány veterinární správy

- (1) Okresní a městské veterinární správy
 - a) vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě,
 - b) schvalují chov nebezpečných druhů zvířat podle § 13 odst. 3 tohoto zákona.
- (2) Státní veterinární správa České republiky vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými předpisy vydanými na jeho základě v případech, kdy si to vyhradí.

§ 23
Příslušné státní orgány

- (1) Příslušné státní orgány
 - a) vydávají právnickým a fyzickým osobám na základě vyjádření odborných komisí /§ 18 odst. 3 písm. b)/ povolení k použití pokusných zvířat pro projekty základního výzkumu, vyhledávacího výzkumu, testací, bezpečnostních záruk a výuky,
 - b) vedou evidenci o počtu a druhu zvířat použitých pro pokusné účely,
 - c) v pravidelných časových intervalech uveřejňují ve stanoveném rozsahu statistické údaje o použití pokusných zvířat,

d) vydávají osvědčení podle § 17 tohoto zákona.

(2) Proti rozhodnutí příslušného státního orgánu podle odst. 1 písm. a) lze podat do 15 dnů námitky ústřední komisi, která rozhodne s konečnou platností.

(3) Příslušné státní orgány učiní potřebná opatření, aby k plnění úkolů podle odstavce 1 měly poradce z kruhu odborníků.

§ 24 **Obce**

- a) projednávají přestupky na úseku ochrany zvířat,
- b) ukládají pokuty chovatelům podle § 27 tohoto zákona.

§ 25

Pracovníci orgánu ochrany zvířat pověření výkonem dozoru nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými předpisy vydanými na jeho základě jsou oprávněni

- a) vstupovat do chovných, dodavatelských a uživatelských zařízení, do objektů, v nichž je prováděna obchodní činnost se zvířaty, do objektů, v nichž jsou chována zvířata, a do objektů, v nichž jsou zvířata porážena,
- b) vyžadovat od chovatelů potřebné doklady, informace, věcnou osobní a jinou pomoc nezbytnou k výkonu své činnosti, tato pomoc je bezplatná.

§ 26

Pověřen výkonem dozoru může být pouze odborný pracovník, který dosáhl věku 18 let, získal osvědčení o způsobilosti po úspěšném složení zkoušek podle zkušebního řádu a prokázal v rámci zkoušky znalosti právních předpisů vztahující se k činnosti jím vykonávané. Zkušební řády schvaluje na návrh ústřední komise ministerstvo a zkoušky provádí ústřední komise.

Část pátá **Správní delikty chovatelů a přestupky**

§ 27 **Správní delikty chovatelů**

(1) Správního deliktu na úseku ochrany zvířat proti týrání so dopustí chovatel, který

- a) ztěžuje nebo maří výkon dozoru prováděného příslušným orgánem ochrany zvířat,
- b) poruší jinou povinnost stanovenou chovateli tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě.

(2) Za porušení povinnosti podle odstavce 1 se uloží pokuta do výše 50 000 Kč a za opětovné porušení povinnosti uvedené v odstavci 1 pokuta do výše 200 000 Kč.

(3) Opětovným porušením povinnosti se rozumí porušení povinnosti, jehož se chovatel dopustil v době do jednoho roku od předchozího porušení povinnosti uvedené v odstavci 1, za něž mu byla uložena pokuta.

(4) Při stanovení výše pokuty se přihlédne zejména k závažnosti způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.

(5) Pokutu lze chovateli uložit do jednoho roku ode dne, kdy příslušný orgán ochrany zvířat zjistil porušení povinnosti, nejdéle však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(6) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabyla právní moci.

(7) Výnos pokut je příjemem obcí.

§ 28 **Přestupky**

- (1) Přestupku na úseku ochrany zvířat proti týrání se dopustí občan, který
a) provádí bez povolení pokusy na zvířatech,
b) chová jedice nebezpečného druhu zvířat bez schválení podle § 13 odst. 3 tohoto zákona,
c) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem a obecně závaznými předpisy vydanými na jeho základě,
d) trpí týrání zvířat nezletilými nebo nesvéprávnými osobami, za které odpovídá.
(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu do 10 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. a) a b) a za opětovné spáchání přestupku podle odstavce 1 písm. c) pokutu do výše 15 000 Kč.
(3) Přestupek podle odstavce 1 písm. c) byl spáchán opětovně, dopustil-li se ho občan, kterému byla v posledním roce za jednání podle odst. 1 písm. c) uložena pokuta pravomocným rozhodnutím o přestupku.
(4) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné právní předpisy.

§ 28a Zvláštní opatření

- (1) Na návrh okresní nebo městské veterinární správy může obec správním rozhodnutím nařídit odebrání týraného zvířete, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav. Odvolání proti rozhodnutí o odebrání zvířete nemá odkladný účinek.
(2) Náklady spojené s odebráním zvířete a následnou péčí o něj hradí osoba, jíž bylo zvíře odebráno.
(3) Náklady na léčení zvířete, které bylo týráno a poškozeno tak jeho zdraví, poneše osoba, jež tento stav způsobila, i když přesahují hodnotu zvířete.
(4) O nákladech podle odstavců 2 a 3 rozhoduje obec ve správném řízení.

Část šestá Závěrečná ustanovení

§ 29

Ministerstvo na návrh ústřední komise upraví vyhláškou bližší podmínky chovu a využití pokusných zvířat, jejich označování a způsob vedení jejich evidence, složení činnosti odborných komisí (podle § 18 odst. 3) a rozsah odborných znalostí nezbytných pro osvědčení způsobilosti pracovníka včetně způsobu provádění zkoušek a vydávání osvědčení.

§ 30 Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. června 1993.

Burešová v.r.

Pithart v.r.